

14. KARABURUN BİLİM KONGRESİ

4 – 7 Eylül 2019

Karaburun

SINIF MÜCADELESİ

krizler ve çıkışlar

*"İnsan olmak; gerektiğinde tüm hayatını,
neşeyle 'kaderin terazisine' fırlatmak demektir;
ama her daim, her güneşli günde, her güzelim bulutta
bayram sevinci yaşamaktır"*

Rosa Luxemburg, 28 Aralık 1916

Kapitalist birikimin krizi sınıf mücadelesinin yatağıdır.

Doğal ve toplumsal varoluşun tüm çeperlerinin "muazzam bir meta yığını" olarak kendini gösterdiği kapitalist toplumda, kriz, kaynağında kalmaz. Değişim değerinin uzandığı en derin yerlere kadar ulaşır ve kendini çok çeşitli metalaştırma biçimlerinde gösterir.

Burjuva iktisadının kendi yasalarıyla işleyen diğer alanlardan yalıtılmış "saf bilim" olduğu çarpıtması, artık burjuva iktisatçıları tarafından bile güç kabul görüyor. Sermaye, toplumu, bireyi, doğayı, kentleri kendi var oluşunun sürekliliği için metalaştırıp kâr maksimizasyonuna tâbi "nesne"lere dönüştürüyor. Başta devlet olmak üzere sayısız denetim ve disiplin mekanizması, bugün hiç olmadığı kadar sermayenin emrine amade kılınmakta. Bir yandan emeğin en ufak bir hak arayışında kolluk kuvvetlerinin şiddetinden bölgesel savaflara kadar zor aygıtlarını harekete geçirmekte diğer yandan halkların binlerce yıldır geliştirmiş olduğu bilişsel kapasiteyi en alta indirmek pahasına rıza üreten ideolojik argümanlar kullanmakta. Hem zor aygıtlarının hem de rıza üreten mekanizmaların kullanımının dozunu artırdığı kriz dönemleri ise, sermayenin bugüne kadar kendisinin yeniden üretimini, dolaşımını ve işleyişini kolaylaştıran yönetim ve tahakküm biçimlerinin bile yeniden yapılandırıldığı dönüşüm ve kırılmalarla kendini gösteriyor. Kongremiz boyunca hem bu dönüşüm ve kırılmaları hem de onların sirayet ettiği alanları görünür kılacak tartışmalar yapılmasını umuyoruz.

Kendini ister üretim, yeniden üretim ister dolaşım alanında gösterebilir, sermayenin kendi yapısı ve işleyişine dair krizlerini aşma yönündeki denemeleri, eğer işçi sınıfının güçlü bir direnci ile karşılaşmazsa yaşamımızın daha fazla *işgale* uğramasıyla sonuçlanıyor. Marx'a referansla "kendi suretinden yaratmış olduğu dünya" ile sermayenin genişleyen sınırlarına, insanlığın ve doğanın diğer tüm bileşenlerinin daralan dünyası eşlik ediyor.

Bir egemenlik biçimi olarak sermaye, kendi tahakkümünün sürekliliğini sağlayabilmek için iki yönde hareket ediyor: Kesintisiz bir zamansal ve uzamsal "işgal" bu hareketlerden ilki. Klasik sömürgeciliğin *zora* dayalı işleyişinden neo-liberal "yeni sömürgeciliğin" gündelik hayatın tüm ayrıntılarına kadar sızan metalaştırma ve o hayatı sermayenin devinimine göre ayarlama amacındaki denetim ve disiplin, ikili hareketin ilk formunu oluşturuyor. İkinci olarak zamansal ve uzamsal yayılımının sınırlarına dayanan hareket, kendinin yeniden üretimini sağlamak için eskinin sınır olarak belirlediği zamansal ve uzamsal belirleyenleri yeniden tanımlamak, sınırı daha da ileriye itmek zorunda kalıyor. Tam da bu tartışmalarla ilgili olarak katlinin yüzüncü yılında Rosa Luxemburg'u özel bir oturumla anmak istiyoruz.

Ücretlerin düşürülmesi, toplumsal çalışma zamanının ve mutlak artı-değerin artırılması gibi klasik ama vazgeçilmez bir temelden başlayan kapitalizmin kendi krizleri içinde kendini yeniden yapılandırma hamleleri, göreceli artı-değeri artıracak yeni üretim ve yönetim biçimlerinin ortaya çıkmasıyla devam ediyor. Eğitim, sağlık gibi kamusal hizmetlerin ve kamusal mülkiyet olarak tanımlanabilecek coğrafyanın özel mülkiyete dönüştürülmesinden kentlerde ortak yaşam alanlarının sermaye tarafından içerilmesine, çocuğun sermaye için muazzam bir piyasa haline gelmesini sağlayan fetişleştirilmesinden, cinsiyetin çoklu ve sınırlanamaz, olanak halindeki varoluşunun dikatomik bir karşıtlık içinde sermayenin ihtiyaç duyduğu kurumsal yapıların içinde sınırlandırılmasına, devletin çıplak bir biçimde sermaye ile olan örtüşmesinin tamamlanmasından kolluk kuvvetleri olarak adlandırılan kurumların devletin faşizan iç savaş aygıtlarına dönüşmesine ve benzer şekilde sermayenin genişleyen yayılımına tanıklık ediyoruz.

“Krizler” sermayenin bu genişleyen çeperini kurarken “çıkışlar”, sınıf mücadelesinin karşıt kutbunun, işçi sınıfının mücadelesinin yükselişini içeriyor mu? Sermayenin bu genişlemesine işçi sınıfı karşılık verebiliyor mu?

Parça parça, birbiriyle bağlantılı ya da bağlantısız, direniş odaklarının arttığını ve *çıkış* çabalarının yükseldiğini görüyoruz; kâh bir havalimanının inşaatında kendini gösteriyor kâh da bir vincin tepesinde. Kimi zaman Meclis demirlerine kendini zincirliyor her şeyi göze alıp kimi zaman da Flormar’ın kapısından ayrılmıyor. Mediamarkt’ta ve Metro’da ayları devirip yıla dayanıyor direnişler. Toplumsal cinsiyet rollerinin katı biçimlerine karşı, “kadın” kavramını yeniden üretmek için asla vazgeçmeyenleri de görüyoruz sokakta, bir transseksüelin Onur Yürüyüşü’ne katılmak için sokak sokak barikatı zorlayan iradesini de. Eskinin makbul meslek sahipleri yenin proletaryasının niteliklerine sahip mühendisler, doktorlar, avukatlar da büyük bir çabayla oluşturulmuş örgütlülüklerinin merkezî kurumlarına yönelik saldırılara karşı koymaya çabalıyor orada burada ya da cübbesini polisin önüne sererken Mülkiye’de.

Açıktır ki sınıf mücadelesinin parçalı yapısından bahsederken farklı yerlerde ve zamanlarda *sınıfın* belirgin yüzü olarak gözüken ayrı düşmüş direnişlerden daha farklı bir durumu kastediyoruz. Sermaye ile emeğin karşı karşıya geldiği, üretim, yeniden üretim ve dolaşım alanlarının sınırları, yaşamın tüm alanlarını da içerecek biçimde genişleyince tüm bu alanlardaki tekil “çıkış” arayışları, işçi sınıfının yeniden konsolide edilmesi gereken değişen yapısına işaret ediyor. Gündelik hayatın çok sıradan rutinlerini ve insanlığın binlerce yılda geliştirmiş olduğu ortak başarılarını ve kazanımlarını sahiplenmek dahi mücadele gerektiren başlıklar oluyor.

Mücadelenin bu çoklaşma ve genişleme gösteren yapısı içinde sınıf mücadelesi merkeziliğini kaybetmek şöyle dursun, hem “kriz”i anlamak hem de mücadele etmek için teoride ve pratikte daha belirgin hale gelmiştir. Sermayenin yayılma ve bulaşma hareketiyle “sınıf”ın bu zamana kadarki kapsayıcı çeperi genişlemiştir.

Bugün dünyanın birçok yerinde insanlar, işçi sınıfı mücadelesinin doğal müttefiki olarak doğaya, kentlere sahip çıkıyor; emperyal militarizme siper oluyor; özgürlük arayan halklar oluyor veya onlarla dayanışıyor... Mücadele kadın kimliğinde umut oluyor...

Sınıf mücadelesini, aynı zamanda siyasetin krizi olarak da ele almak gerekiyor. Bir taraftan ekonomik krizler derinleşirken diğer taraftan sendikaların, sosyalist politikanın mücadele gücü zayıflamış durumda. Hâl böyle olunca sınıf mücadelesi kendiliğinden sarı bir yelekle sokağa fırlıyor ya da bir parkın içine çadır kuruyor veya on binler olup canhıraş imparatorlukların sınırlarını zorluyor.

Karaburun Bilim Kongresi düzenleme kurulu olarak genel bir çerçevesini yukarıda çizmeye çalıştığımız “*Sınıf Mücadelesi: Krizler ve Çıkışlar*” temasını sizlerle beraber tartışmak ve kesintisiz bir bilgi üretim sürecinin kurumsal ve kuramsal zeminini oluşturmak istiyoruz.

Her zamanki gibi, bu davet bizim...

Kapsam

Aşağıda sıralanan alt temalara ilişkin bildiri, oturum, çalışma grubu, panel, forum vb. başvurularda bulunmanızı bekliyoruz:

- Sınıf mücadelesinin tarihsel uğrakları
- Kapitalizmde sınıf mücadelesinin biçimleri
- Ücretli emek–sermaye çelişkisinin yeni görünüşleri
- Türkiye’de sınıf mücadelesi: Dünü ve bugünü
- Kapitalizm ve bitmeyen kriz hâli
- Akademinin krizi ve çıkış olanakları
- Krizler ve “karşı” çıkışlar: Sistem karşıtı/dışı yollar
- Sınıf Mücadelesi, devlet ve faşizm
- İşçi sınıfı mücadelesi ve ittifaklar
- Sınıf ve kadın mücadelesi
- Sınıf mücadelesi ve göç, göçmenlik
- Sınıf mücadelesi ve LGBTİ+, queer
- Sınıf mücadelesi ve doğa
- Sınıf mücadelesi ve sendikalar
- Sınıf mücadelesi ve sosyalistler
- Sınıf mücadelesi ve enternasyonalizm
- Kapitalizmin yeni nüfuz alanları: Metalaşmanın yeni yolları
- Emperyalizm ve savaş
- Sınıf mücadelesinin mekânı olarak kent
- Sınıf mücadelesi ve sanat
- Rosa Luxemburg Özel Oturumu

Başvuru ve Katılım

- Karaburun Bilim Kongresi, toplumsal sorumluluklar ve gönüllülük üzerinden düzenlenen bilimsel bir etkinliktir. Kongre, eleştirel bilimsel çalışmaların üretimi ve paylaşılması için bir zemin olmak üzere düzenlenmekte; bilim insanları, öğrenciler ve işçiler kadar yerel halkın katılımını da önemsemektedir. Bildiri sunmanın bilim pratiğinin nihai değil bir ara basamağı olduğunun unutulması, bilimsel kongrelerin sadece bildiri sunanların birbirini dinlediği salonlara sıkışması, üstelik bu salonlara da para ödemedi girilememesinin bilim ortamını zayıflattığı açık bir gerçektir. Düzenleme Kurulu, kongremizde kolektif, kamusal ve eleştirel bilginin peşinde, özgür ve itaatsiz bilimcileri ağırlamaktan onur duymaktadır.
- Kongreye gönderilen bildirilerin daha önce başka bir yerde sunulmuş veya yayımlanmış olması başvuru açısından engel oluşturmamaktadır. Aksine, Hasan Ünal Nalbantoğlu’nun bize öğretmiş olduğu gibi, bilimci çalışmasını tekrar tekrar gözden geçirme, paylaşma, yayma ve tartışma hakkına sahiptir.
- Karaburun Bilim Kongresi çok yazarlı/kolektif ürünleri ve akademi dışı katılımları özellikle desteklemektedir.
- Karaburun Bilim Kongresi’ne herhangi bir biçimde katılmak ve düzenlenecek etkinlikleri izlemek için hiçbir özel koşul gerekmediği gibi kayıt/katılım parası da alınmamaktadır.
- Tüm başvuruların (bildiri sunumu, oturum önerisi, çalışma grubu önerisi, panel, forum vd.) internet sayfamızda yer alan formlar üzerinden **online** yapılması gerekmektedir.
- Kongre’de bildiri sunmak isteyenlerin çalışmalarının ana temayla ilişkisini, açık bir biçimde savını, anahtar sözcükleri ile temel atıflarını içeren ve 500 sözcükten az olmayan özetlerini ya da tam metin taslaklarını kongre takviminde belirtilen tarihe kadar

www.kongrekaraburun.org adresinde yer alan online formu doldurarak iletmeleri gerekmektedir.

- Bildiri özetlerini ve tam metin taslaklarını değerlendirecek hakemler daha sonra internet sitemizde ilan edilecektir. Değerlendirmelerde, özetlerin kongre temasına uygunluğu, özgün/kabul edilebilir bir savının olup olmadığı, savını yeterli bir biçimde ve tutarlı bir yöntemle ele alıp almadığı ve alanındaki tartışmalara katkısı dikkate alınacaktır.
- Bildiri tam metinlerinin kongre takviminde belirtilen tarihte teslim edilmesi gerekmektedir. Tam metinler kongre internet sayfasında yayımlanacaktır. Böylece, oturum başkanları ile (varsa) tartışmacıların ve o oturuma katılmayı planlayanların metinleri okuyarak gelmeleri ve tartışmalara daha etkin katılabilmeleri amaçlanmaktadır.
- Kongremizde çalışma grupları özellikle desteklenecektir. Katılımcıların katkılarını yalnızca kongre oturumlarında sunulacak bildirimler biçiminde değil, doğrudan belirli bir çalışma grubu içerisine katılarak ya da bizzat çalışma grubu oluşturarak yapmaları da mümkündür.
- Çalışma grubu önerilerinde detaylı çalışma planının, ortaya çıkacak nihai metnin niteliğinin ve genel tartışmalara katkısının ayrıntılı bir şekilde aktarılması beklenmektedir. Çalışma grubu önerileri, Düzenleme Kurulu tarafından değerlendirilecektir.
- Karaburun Bilim Kongresi, sunulan özet, rapor, bildiri ve konuşmaların yayın hakkını hiçbir biçimde sahiplenmez; aksine, kamuya ait olduğunu iddia eder. Kongrede sunulan bildirimlerin ve çalışma grubu raporlarının kamuya açık ve telifsiz e-kitap(lar) şeklinde yayımlanabilmesi için çalışmalar yürütülecektir. Tüm katılımcıların bunu bildiği ve kabul ettiği varsayılmaktadır.

Kongre Takvimi

➤ 8 Mart 2019	Bildiri Çağrısı
➤ 26 Mayıs 2019	Başvurular İçin Son Gün
➤ 10 Haziran 2019	Kabul Edilen Bildirilerin Açıklanması
➤ 1 Temmuz 2019	Geçici Programın İlânı
➤ 19 Ağustos 2019	Tam Metinlerin Gönderilmesi İçin Son Gün
➤ 26 Ağustos 2019	Kongre Programının İlânı
➤ 4–7 Eylül 2019	14. Karaburun Bilim Kongresi

Karaburun Ekonomi Politik Okulu

Karaburun Ekonomi Politik Okulu'nun programı, derslerin/seminerlerin içerikleri ve okuma listeleri web sayfamızdan ilân edilecektir. Karaburun Ekonomi Politik Okulu, dileyen herkesin katılımına açık olacak ve öncesinde katılımcı başvurusu/kaydı alınmayacaktır. Karaburun Ekonomi Politik Okulu'nda dersleri/seminerleri verenlere ücret ödenmemekte ve katılımcılardan para talep edilmemektedir.

3 Haziran 2019

Karaburun Ekonomi Politik Okulu Duyurusu

31 Ağustos – 3 Eylül 2019

Karaburun Ekonomi Politik Okulu

Düzenleme Kurulu

Ahmet Haşim Köse	Gülhan Türkay
Atilla Göktürk	Mehmet Türkay
Aydın Arı	Melda Yaman
Aydın Gelmez	M. Meryem Kurtulmuş
Barış Yıldırım	Mustafa Öziş
Cem Terzi	Necati Duran
Dilek Karabulut	Nida K. Özbolat
Doğan Emrah Zıraman	Nihat Koçyiğit
Ekin Erdoğan	Onur Hamzaoğlu
Emek Yıldırım	Ömer Selvi
Emel Yuvayapan	Özcan Gülhan
Erkin Başer	Özlem Özkan
Ersin Vedat Elgür	Suzan Orhan
Ferda Dönmez Atbaşı	Yasemin Özgün

İletişim Bilgileri

Web: www.kongrekaraburun.org
E-posta: kongrekaraburun@gmail.com
Telefon: 0 232 425 26 70
Twitter: KongreKaraburun
Hashtag: #Karaburun2019
Facebook: karaburunbilimkongresi
Instagram: kongrekaraburun

**Karaburun Bilim Kongresi,
Karaburun Gündelik Yaşam Bilim ve Kültür Derneği
tarafından düzenlenmektedir.**